

DECIZIE nr. 590 din 1 octombrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 842 din 12 noiembrie 2015**

Data intrării în vigoare 12-11-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Cristina Teodora Pop	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dana Alina Selmereanu în Dosarul nr. 21.184/299/2014 al Judecătoria Sectorului 1 București și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 162 D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Se susține, în acest sens, că autoarea excepției de neconstituționalitate nu se află în situația invocată în susținerea excepției și, prin urmare, textul criticat nu are legătură cu soluționarea cauzei.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 26 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 21.184/299/2014, Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 281 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dana Alina Selmereanu într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției autoarei excepției sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor și de fals intelectual.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că textul criticat creează discriminare între persoanele a căror urmărire penală a început sub imperiul vechiului Cod de procedură penală, sau care au încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției, care pot invoca lipsa asistenței juridice obligatorii în orice moment al procesului penal, și cele urmărite penal conform prevederilor actualului Cod de procedură penală, care pot invoca lipsa asigurării asistenței juridice obligatorii până la încheierea procedurii camerei preliminare. Se susține că nu există un temei legal de natură să justifice această diferență de tratament între categoriile de persoane menționate, acestea aflându-se în aceeași situație juridică.

6. Judecătoria Sectorului 1 București arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că, spre deosebire de inculpații care au fost trimiși în judecată anterior intrării în vigoare a actualului Cod de procedură penală, și care aveau posibilitatea de a invoca încălcarea dispozițiilor legale referitoare la asigurarea asistenței juridice, în condițiile în care aceasta era obligatorie, în orice stadiu al procesului penal, potrivit art. 197 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968, inculpații trimiși în judecată ulterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală pot invoca încălcarea prevederilor legale referitoare la asistența juridică obligatorie până la încheierea procedurii în camera preliminară, potrivit art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală. Se arată că această diferență de tratament juridic este justificată de nevoia de asigurare a desfășurării procesului penal într-un termen rezonabil, fiind, totodată, în concordanță cu exigențele constituționale ale dreptului la un proces echitabil. Se face trimitere, în acest sens, la [Decizia Curții Constituționale nr. 1.038 din 9 iulie 2009](#). Se observă faptul că textul criticat nu creează discriminare între cele două categorii de persoane invocate de autoarea excepției, întrucât prin [art. 4 alin. \(3\) din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010](#) privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale s-a reglementat și pentru inculpații trimiși în judecată anterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală un termen în care aceștia pot invoca încălcarea, în cursul urmăririi penale, a dispozițiilor legale privind asistența obligatorie a învinuitului sau a inculpatului, respectiv până la începerea dezbaterilor. Se susține că diferența dintre cele două momente procesual penale - încheierea procedurii de cameră preliminară și începerea dezbaterilor - este justificată de faptul că inculpații trimiși în judecată anterior datei intrării în vigoare a actualului Cod de procedură penală nu beneficiază de procedura camerei preliminare.

7. În conformitate cu dispozițiile [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, conform încheierii de sesizare, prevederile art. 281 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține că autoarea critică, în realitate, dispozițiile art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: "Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. e) și f) trebuie invocată:

a) până la încheierea procedurii în camera preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura camerei preliminare;"

11. Se susține că textul criticat încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în fapt, prin Rechemizatoriul nr. 732/P/24 aprilie 2014 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, autoarea excepției de neconstituționalitate a fost trimisă în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută la art. 248 din Codul penal din 1969, în formă calificată, și de fals intelectual, prevăzută la art. 289 din Codul penal din 1969, în formă continuată, infracțiuni pedepsite cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.

13. În cursul urmăririi penale, respectiv la data de 15 martie 2012, autoarei excepției i-a fost adusă la cunoștință învinuirea, precum și faptul că are dreptul de a fi asistată de un apărător, fără însă ca organele de urmărire penală să îi numească un apărător din oficiu, întrucât nu se afla în ipoteza asistenței juridice obligatorii prevăzute de art. 171 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968.

14. Conform art. 171 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968, "asistența juridică este obligatorie când învinuitul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ, când este reținut sau arestat chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale sau obligarea la tratament medical chiar în altă cauză ori când organul de urmărire penală sau instanța apreciază că învinuitul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, precum și în alte cazuri prevăzute de lege", iar, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, "în cursul judecării, asistența juridică este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare."

15. Potrivit art. 90 din actualul Cod de procedură penală, asistența juridică este obligatorie: a) când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenție ori într-un centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege; b) în cazul în care organul judiciar apreciază că suspectul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea; c) în cursul judecării în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.

16. Curtea reține astfel că, potrivit ambelor texte, obligativitatea asigurării asistenței juridice în cazul săvârșirii unor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare [în ipoteza art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968] și, respectiv, mai mare de 5 ani [în ipoteza art. 90 din Codul de procedură penală în vigoare], este prevăzută doar în cursul judecării, nu și în cursul urmăririi penale, etapă procesuală în care se afla autoarea excepției la momentul la care aceasta susține că organele de urmărire penală ar fi fost obligate să îi numească un apărător din oficiu. Prin urmare, la momentul procesual anterior arătat nu exista în sarcina organelor de urmărire penală obligația numirii unui avocat din oficiu în dosarul supus soluționării, autoarea excepției având însă dreptul de a fi asistată de un apărător ales, conform art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968.

17. Potrivit [art. 29 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, "Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia". Or, având în vedere considerentele invocate mai sus, obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate nu are legătură cu cauza, întrucât autoarea acesteia nu s-a aflat în ipoteza asigurării asistenței juridice obligatorii în faza urmăririi penale, drept pentru care nu poate invoca neconstituționalitatea dispozițiilor care sancționează nerespectarea acestei obligații. Pentru acest motiv, prezenta excepție apare ca fiind inadmisibilă.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dana Alina Selmereanu în Dosarul nr. 21.184/299/2014 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 1 București și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința din data de 1 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Cristina Teodora Pop